

Bomenstichting Den Haag wijst collegevoorstel uitbreiding Madurodam af

Samenvatting

De Bomenstichting Den Haag (BDH) wijst het Plan UitwerkingsKader (PUK) en het raadsvoorstel (RV), ten behoeve van de uitbreiding van Madurodam af en roept de gemeenteraad op datzelfde te doen.

De voorgestelde compensatie voor het te kappen bos blijkt bij toetsing door BDH strijdig met de Wet Natuurbescherming en de daaruit voortvloeiende Verordening Uitvoering Wet Natuurbescherming Provincie Zuid-Holland.

Bovendien kunnen wegens ruimtegebrek op het Hubertustalud geen 123 bomen, die gekapt moeten worden, worden herplant. Daarom kan ook aan de APV niet worden voldaan. Dat een oude duin-/bosbodem wordt verhard wordt niet gecompenseerd.

Het college heeft zich niet aan de eigen randvoorwaarden, waar de Bomenstichting Den Haag zich in kan vinden, gehouden.

Verder is het voorstel niet conform de grenzen in de Beheersverordening Van Stolkpark – Scheveningse Bosjes. De verplichtingen uit de beleidsnota Agenda Groen voor de Stad t.a.v. de Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGH) en de aanwijzing van de Bosjes tot Rijksbeschermd Stadsgezicht zijn terzijde geschoven. Het gevraagde advies van Denktank Scheveningse Bosjes is niet afgewacht.

We vinden dat de gemeente een onafhankelijke deskundige had moeten vragen een oordeel te geven over de alternatieve mogelijkheden en economische cijfers, die het fundament vormen voor de door Madurodam gewenste uitbreiding.

BDH vindt het van belang dat de Haagse burger kennis kan nemen van de onderbouwing en afweging van alternatieve mogelijkheden. Het gaat immers om een openbaar én beschermd bos, dat de Haagse burgers wordt ontnomen.

Hieronder leest u onze zienswijze op hoofdlijnen, puntsgewijs.

Compensatie

Zowel de PUK (Plan UitwerkingsKader) als het raadsvoorstel beschrijft het te annexeren stuk bos als 'slechts' een klein stukje bos, dat verloren gaat, waarbij het overgrote deel gespaard blijft.

De BDH vindt deze kleinering niet in verhouding staan tot waarden van het Rijksbeschermd stadsgezicht, de Stedelijke Groene Hoofdstructuur, de omschrijvingen in de Beheersverordening en de eerste twee randvoorwaarden van het college.

Het college wil de aantasting van het groen op 2 manieren compenseren: ten eerste herplant volgens de APV en de Wet Natuurbescherming, waaruit de Verordening Provincie Zuid-Holland is voortgevloeid (referentie 1) en ten tweede ten behoeve van de SGH.

- 1) Compensatie volgens de Wet natuurbescherming en APV
 - a) Het stuk bos dat opgeofferd wordt heeft een heel oude bodem. Volgens beschikbare kaarten is het gebied al meer dan 137 jaar een bosbodem en daarvoor was het

ernstiger mate sprake van verstoring door licht, geluid, visuele verstoring, stikstof en fijn stof dan het beschutte bos achter Madurodam. Het zal ongetwijfeld meer verkeersslachtoffers tot gevolg hebben. Hoe zit het met de waterhuishouding?

- f) De 2 wegen, het tramspoor en het kanaal vormen een zware barrière vooral voor zoogdieren maar ook insecten. Hoogstens vliegende fauna kan er komen. Het aantal broedparen van vogels (en andere soorten) zal vanwege bovengenoemde effecten ongetwijfeld veel minder zijn (zie ook de Factsheet van de Commissie voor de m.e.r., referentie 2).

De BDH is daarom van mening dat dit langwerpige stukje snipperstukje groen niet in aanmerking komt voor compensatie.

- 2) Op grond van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur wordt een areaal bestaand bos van 0,65 ha langs de Kwekerijweg als compensatie toegevoegd aan de SGH.

De BDH vindt dat het hier gaat om een louter administratieve handeling omdat slechts op papier iets wordt toegevoegd.

Het is een dicht begroeid bos (zie de foto van Google-maps). Vanwege bezuinigingen is tientallen jaren geen onderhoud gepleegd. De gemeente wil als verbetermaatregel gebiedsvreemde soorten verwijderen. We raden u aan om ook hier eens te kijken.

Wegwerken van achterstallig onderhoud is wel nodig maar kan niet als argument dienen voor compensatie. Beter is om soorten te verwijderen die woekeren ten koste van andere soorten. Als er (gebiedsvreemde) soorten verwijderd moeten worden, dient een deskundige eerst de cultuur- en natuurhistorische waarden van bomen en struiken in kaart te brengen.

Rijksbeschermd stadsgezicht

De Scheveningse Bosjes zijn Rijksbeschermd stadsgezicht. Het reliëf en de zichtlijnen zijn de belangrijkste waarden.

Ten behoeve van de uitbreiding van Madurodam wordt er gegraven in het noordelijk duin en het zuidelijk duin. Niet alleen reliëf verdwijnt (een top is geen top meer als de dalen

verdwijnen), maar het graven zelf is een ernstige aantasting van het eeuwenoude duingebied

Ecologische maatregelen

Gelukkig heeft de gemeente ingezien dat de ecowal en groen-op-het-dak niet op te vatten zijn als compensaties.

De ecowal moet dienen als scheiding tussen de uitbreiding en het openbare bos.

Onduidelijk is of ecowal binnen het uitbreidingsareaal van ca 0,6 ha valt of erbuiten. De ecowal is hoe dan ook een bosvreemd element. Normaal valt licht langs de boomstammen op de bosbodem. Een ecowal is een harde, hoge scheiding, ondoordringbaar voor licht. Groen-op-het-dak is een klimaatvriendelijke maatregel.

Bestaande afspraken.

De Bomenstichting Den Haag kon en kan zich vinden in de 4 randvoorwaarden die het college had geformuleerd t.b.v. de uitbreidingsplannen van Madurodam (RIS 285875, 8 september 2015).

De BDH is daarom teleurgesteld dat het college heeft ingestemd met de uitbreiding van Madurodam met ca 0,6 ha. Het college heeft zich niet aan de eigen randvoorwaarden gehouden maar is gezwicht voor dreigementen van Madurodam om te vertrekken uit Den Haag. Ook de recente piketpalen in de Beheersverordening Van Stolkpark – Scheveningse Bosjes, 2013 (waarvan het doel was om de bestaande ruimtelijke structuur in een juridisch-planologisch kader vast te leggen), de beleidsnota Stedelijke Groene Hoofdstructuur (2016) en de aanwijzing van de Bosjes tot Rijksbeschermd Stadsgezicht (1994) zijn terzijde geschoven. Het gevraagde advies van Denktank Scheveningse Bosjes is niet afgewacht.

Alternatieve mogelijkheden

Gezien het bovenstaande is het logisch om toch nog eens naar de alternatieve mogelijkheden te kijken. De beschrijving in de PUK over alternatieve mogelijkheden voor de uitbreiding heeft de gemeente overgenomen van een rapport van Madurodam (p 21), dat niet is vrijgegeven.

De BDH heeft altijd gepleit voor een ondergrondse bouw op eigen terrein. Als voorbeeld hebben we steeds Ecomare (Texel) genoemd, dat een grote ondergrondse Waterzaal heeft gerealiseerd, milieutechnisch heel wat lastiger dan de paviljoens van Madurodam. Bij een gefaseerde bouw kan Madurodam gewoon open blijven. Dat deze variant kostbaarder is willen we wel geloven, maar voor een goed project is toch altijd wel geld te vinden. Zeker als het gaat om een icoon als Madurodam.

Geheimzinnigheid

Geheime stukken zijn onderdeel van de onderbouwing van het collegevoorstel. In september 2016 diende Bomenstichting Den Haag, via de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB), een verzoek in voor informatie over de uitbreidingsplannen van Madurodam. Na uitstel van de gemeente werd de wettelijke termijn voor beantwoording overschreden. Hiertegen tekende BDH bezwaar aan. Uiteindelijk wees het college het WOB verzoek af.

De BDH vindt het storend dat stukken o.a. over de alternatieven en de afwegingen niet vrij

worden geven. Dit is niet te verdedigen, omdat het gaat om een openbaar stuk bos met beschermde status, dat de Haagse burgers wordt ontnomen. BDH vindt het gewenst dat de Haagse burgers kennis kunnen nemen van de onderbouwing. Ook hier heeft de gemeente klakkeloos en kritiekloos de conclusies overgenomen uit het rapport van Madurodam. We vinden dat de gemeente – net als bij de economische cijfers - een onafhankelijke deskundige had moeten vragen een oordeel te geven.

Nut en noodzaak

Het fundament onder het voorstel zijn de vermelde positieve werkgelegenheid- en economische cijfers, waarop nut en noodzaak van de uitbreiding voor Den Haag zouden berusten. Alle cijfers, die het economisch belang voor Den Haag uitdrukken, komen uit een - in opdracht van Madurodam - opgesteld rapport.

We vinden dat de gemeente de cijfers van Madurodam klakkeloos en kritiekloos heeft overgenomen zonder toetsing door een onafhankelijke deskundige.

De BDH vindt het raadzaam om de gepresenteerde cijfers alsnog door een onafhankelijke deskundige te laten toetsen.

Precedentwerking

Het instemmen met de uitbreiding van Madurodam ten koste van de SGH vormt een precedent. Andere bedrijven en instellingen zullen ongetwijfeld met plannen komen om ook in het groen te bouwen. Als Madurodam het mag, mogen anderen het ook.

Dit vinden we ongewenst.

Houdbaarheid van het Dictum – toekomstbestendig?

De vraag is dan ook gerechtvaardigd of het dictum onderaan het voorgestelde Raadsbesluit, waar de PUK een bijlage bij is, stevig genoeg is bij volgende colleges in de toekomst.

Madurodam heeft het een 'ijzeren wet' genoemd dat de markt zo concurrerend is dat ongeveer elke tien jaar vernieuwing nodig is. Het Ontwikkelingsperspectief gaat niet voor niets tot het jaar 2030. Madurodam spreekt bij de nu gewenste uitbreiding van een toekomstbestendige uitbreiding (p 17).

Madurodam heeft eerder uitbreidingsplannen gehad. We verwijzen naar de tekst van het raadsvoorstel uit 1993 om de toen door Madurodam gewenste uitbreiding mogelijk te maken: *“Voor wat betreft een grotere ruimtebehoefte van Madurodam in een verre toekomst geldt dat deze afweging niet binnen de huidige bestemmingsplanperiode valt en zelfs zeer waarschijnlijk niet binnen lange tijd daarna. Een verantwoordelijke ruimtelijke ordening kan alleen uitgaan van redelijke planningstermijnen. Daarbinnen is duidelijk dat Madurodam niet verder zal uitbreiden dan de nu aangegeven grenzen”*.

We zijn daarom geheel niet gerustgesteld dat éénmalig deze keer ook echt éénmalig zal zijn.

Referenties:

1. Provincie Zuid-Holland Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Zuid-Holland/436034/436034_1.html
2. Factsheet van de Commissie voor de milieueffectrapportage. Vogels en wegverkeer in de m.e.r.
<http://api.commissiemer.nl/docs/cms/natuur/Webtekst%20bij%20factsheet%2020.pdf>